

Hoofdstuk 17: Gevaren van het preterisme

In het Lukas-evangelie wordt over de val van Jeruzalem gezegd: “Dit zijn dagen van wraak, opdat alles wat geschreven staat, vervuld wordt” (Luk. 21:22). Preteristen vatten “alles wat geschreven staat” op in absolute zin. Volgens hen is heel de Schrift in de jaren 66 tot 70 vervuld, en is er geen toekomstige vervulling meer te verwachten. “Alles wat geschreven staat” heeft in Lukas 21 echter een relatieve betekenis. Het betreft alles wat er staat geschreven over “wraak”, dus bij voorbeeld heel Deuteronomium 28. Openb. 21:4 of 1 Kor. 15:26 zijn in het jaar 70 beslist niet vervuld.

Christenen kunnen over allerlei zaken van mening verschillen. Meestal gaat het dan om dingen waarover de apostel Paulus zou opmerken: “Waarom oordeelt u uw broeder? Of... waarom minacht u uw broeder? [Of] hij staat of valt, [gaat] zijn eigen heer [aan]” (vgl. Rom. 14:4-10). Is het preterisme wellicht een afwijking van het gangbare denken over de eindtijd maar in geestelijk opzicht van weinig belang? Net zoals de opvattingen aangaande eten of drinken, en het al dan niet houden van bepaalde rustdagen, die Paulus relativeerde?

Helaas is het preterisme niet zo onschuldig. Om te ‘bewijzen’ dat alle profetieën van de Bijbel zijn vervuld, moeten preteristen aan allerlei begrippen uit de Bijbel een volstrekt nieuwe betekenis toekennen. Door die “herijking” worden beloften van God van hun kracht beroofd.

De lichamelijke opstanding ontkend

Aangezien de apostelen hun bekeerlingen voorhielden, dat gelovigen bij de komst van de Messias zouden opstaan (zie b.v. 1 Kor. 15:21-23 en 1 Thess. 4:13-18), en omdat die komst volgens het preterisme heeft plaatsgevonden toen de tempel werd verwoest, menen de aanhangers van deze leer, dat de “doden in Christus” (1 Thess. 4:16) zijn opgewekt in het jaar 70. Het is echter duidelijk, dat christenen die tijdens de latere kerkgeschiedenis zijn gestorven, zich nog in hun graven bevinden. We kunnen “met vrijmoedigheid spreken” over Willem de Zwijger, en opmerken “dat hij én gestorven én begraven is, en zijn graf is onder ons tot op deze dag” (vgl. Hand. 2:29).

Vanwege deze “ongemakkelijke waarheid” zijn preteristen genoodzaakt om onder opstanding iets anders te verstaan dan verrijzenis uit het graf. Volgens hen is de opstanding een onzichtbare en onwaarneembare gebeurtenis. Gelovigen gaan bij hun opstanding met een nieuw (onzichtbaar en geestelijk) lichaam naar de hemel, terwijl het oude (zichtbare en tastbare) lichaam in het graf achterblijft. In het jaar 70 hebben de gestorven heiligen het dodenrijk verlaten, dat in de Bijbel *Sjeol* of *Hades* wordt genoemd, en zijn op onzichtbare wijze ten hemel gevaren, terwijl onrechtvaardige doden werden geoordeeld. Volgens de meeste preteristen is de opstanding sindsdien een doorgaand proces. Zodra een mens sterft, gaat hij met een nieuw lichaam naar de

hemel, of komt in de poel van vuur terecht. Voor deze opvatting beroept men zich op Hebr. 9:27. Een minderheid beweert, met een beroep op Efe. 2:6, dat gelovigen hun geestelijk lichaam al ontvangen zodra ze het woord der waarheid aannemen. In de VS staan deze visies bekend als *IBD* ("Immortal Body at Death") en *IBN* ("Immortal Body Now").

De preteristische duiding van het begrip opstanding is niet in overeenstemming met wat er in de Bijbel wordt geleerd. De Here Jezus heeft eens gezegd:

"Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf; en Hij heeft Hem macht gegeven oordeel uit te oefenen, omdat Hij [de] Mensenzoon is. Verwondert u hierover niet, want er komt een uur dat *allen die in de graven zijn*, Zijn stem zullen horen en zullen *uitgaan*: zij die het goede hebben gedaan tot de opstanding van het leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] opstanding van [het] oordeel" (Joh. 5:26-29)

Volgens de Verlosser houdt het begrip opstanding in, dat "allen die in de graven zijn" daar eens zullen "uitgaan". Kort nadat Hij dit zei, hebben sommige doden het graf al verlaten. Toen Hij aan het kruis "met luider stem riep", werden "de graven geopend en vele lichamen van de ontslapen heiligen werden opgewekt" (Matth. 27:52). Ze kwamen echter pas naar buiten toen hun Redder was opgewekt uit de doden, want Hij was "de Eersteling" (1 Kor. 15:20). Vanaf de Paasmorgen kwamen deze overledenen "in de heilige stad" (Jeruzalem) waar ze "aan velen verschenen" (Matth. 27:53). Hoewel preteristen dit ontkennen, verlaat het lichaam van een overledene wel degelijk het graf wanneer zo iemand opstaat.

De apostel Paulus leerde, dat het oude lichaam van gelovigen bij de komst van de Messias wordt veranderd:

"Want ons burgerschap is in [de] hemelen, waaruit wij ook [de] Heer Jezus Christus als Heiland verwachten, die *het lichaam van onze vernedering zal veranderen* tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan zich te onderwerpen" (Fil. 3:20-21)

Bij preteristen ontbreekt het besef, dat het lichaam van iemand de persoon *zelf* is. Wanneer mijn lichaam wordt begraven, word *ik* begraven (vgl. Mar. 13:46-47, Luk. 21:53 en Joh. 19:42). En wanneer mijn lichaam het graf verlaat, sta *ik* op (vgl. Luk. 24:3-5, Hand.2:24-32). Volgens de Bijbel is er tussen ons aardse en ons hemelse lichaam zowel verschil als samenhang – net zoals er tussen een zaad en de plant die uit dat zaad opschiet zowel verschil is als samenhang (1 Kor. 15:35-38). Over de opstanding van gelovigen schreef Paulus:

“En wanneer dit vergankelijke onvergankelijkheid zal aandoen, en dit sterfelijke onsterfelijke zal aandoen, dan zal het woord uitkomen dat geschreven staat: ‘De dood is verslonden tot overwinning’” (1 Kor. 15:54)

Dit vergankelijke zal onvergankelijkheid, en *dit* sterfelijke zal onsterfelijke aandoen. Volgens de Bijbel zal de Messias, wanneer Hij verschijnt, “het lichaam van onze vernedering *veranderen* tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid” (Fil. 3:21). Bij die gelegenheid zullen “wij *veranderd* worden” (1 Kor. 15:52).

In tegenspraak met zulke Bijbelse gegevens leert het preterisme: “Bij ons sterven (of onze bekering) krijgen we een nieuw lichaam in de onzichtbare wereld, terwijl ons oude lichaam blijft bestaan”. De definitie die preteristen van het begrip opstanding geven wijkt af van de definitie van de Bijbel. De preteristische geringschatting van het oude lichaam doet denken aan de leer van de gnostiek of van het docetisme. “Verandering van ons vernederd lichaam” is de hoop van de Bijbel. Het geschenk van een onzichtbaar lichaam dat volstrekt los staat van het oude en dat naast het oude kan bestaan, is een *andere* hoop.

Om hun denkbelden over de opstanding te staven, maken preteristen bovendien een oneigenlijk gebruik van Hebr. 9:27 en Efez. 2:6. Vanaf Adams val was het de mens al “beschikt om éénmaal te sterven en daarna het oordeel”. En dat God de gelovigen “levend gemaakt heeft met Christus, met Hem heeft opgewekt en met Hem heeft doen zitten in de hemelse gewesten” was al een feit zodra de Here ten hemel was gevaren. De bekeerlingen van Paulus hoefden daarvoor niet te wachten tot de verwoesting van Jeruzalem!

De nieuwe aarde valt tegen

Volgens het preterisme is de Here Jezus terug gekomen in het jaar 70, zodat de dag van de Heer er nu *is*. Men predikt in feite hetzelfde als wat er ooit werd verkondigd in de gemeente van Thessalonika. De dag van de Heer zou al zijn aangebroken (2 Thess. 2:2). En het denken van sommige gelovigen wordt opnieuw “geschokt”.

Men beweert dat wij leven in de nieuwe hemel(en) en de nieuwe aarde van 2 Pet. 3:13 en Openb. 21-22. Maar de belofte, dat de “dood er niet meer zal zijn, noch rouw, noch geschrei, noch pijn”, en dat God “elke traan van de ogen van de mensen zal afwissen” (Openb.21:4) is nog steeds niet vervuld. Toch is dát juist de kern van de christelijke hoop. Volgens de apostel Paulus kan men het evangelie als volgt samenvatten:

“Christus Jezus schaft de dood af en brengt leven en onvergankelijkheid [d.w.z. onvergankelijk leven] aan het licht”⁹² (2 Tim. 1:10)

Aangezien er over de Messias geschreven staat, dat “God alles aan Zijn voeten heeft onderworpen” (Psalm 8), schreef de apostel over de Here Jezus:

“Hij moet regeren, totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd. Als laatste vijand wordt de dood te niet gedaan” (1 Kor. 15:25-27)

Wanneer de dood “te niet gedaan” of “afgeschaft” is, dan betekent dit volgens de Bijbel dat allen zullen leven:

“Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:22)

Op dit moment is de dood er echter nog. Ontelbaar velen bevinden zich in die toestand, zelfs vele van onze geliefden. En tranen, rouw, geschrei en pijn zijn er ook nog altijd. Hoe is dat mogelijk, als “alles wat geschreven staat” al is vervuld? Als al Gods beloften in vervulling waren gegaan, zou elke traan van ieder mensenoog zijn afgewist en zou er geen rouw meer zijn, aangezien elke gestorvene dan zou leven. Naar zo’n geweldige toekomst mogen we volgens de Bijbel uitzien. Maar de gedachte dat dit al een feit zou zijn, is absurd.

Bekering zonder hoop

Wie bekeerd is, heeft zich volgens de apostel Paulus “van de afgoden tot DE God omgewend” (Gr. *epistrephoo*). Zo iemand mag “de levende en waarachtige God dienen en Zijn Zoon uit de hemelen verwachten” (1 Thess. 1:8-10). Bekeerlingen “wenden zich van de nietige goden tot de levende God, die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, heeft gemaakt” (Hand. 14:15). Ze keren zich tot Hem aangezien Hij “een dag heeft bepaald, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een Man die Hij [daartoe] heeft bestemd” (Hand. 17:30-31). Bekeerlingen mogen uitzien naar de komst van de Messias, die over de mensheid zal gaan rechtspreken en al het aardse onrecht eens volmaakt zal rechtzetten.

Aan Paulus, Silvánus en Timotheüs had God een “evangelie” toevertrouwd, met de bedoeling dat zij dit goede nieuws zouden rondbazuinen (1 Thess. 1:5, 2:2,4,6,8,9). De hoop, of blijdschap, of “erekrans” waarnaar deze “herauten” mochten uitzien, was de kring van gelovigen die er door het goede nieuws zou ontstaan, en die “bij de komst van de Heer Jezus” voor elk oog zichtbaar zou worden (1 Thess. 2:19-20, Fil. 2:16, 4:1). Wanneer Hij komt, zal de Messias “verheerlijkt worden in Zijn heiligen en bewonderd worden in allen die hebben geloofd” (2 Thess. 1:10). Wie tot Zijn lichaam behoren

⁹² In sommige Bijbelvertalingen staat, dat de Here dit *heeft* gedaan (voltooid verleden tijd), maar de oorspronkelijke Griekse tekst gebruikt een aoristus. Hij *doet* dit (ongeacht wanneer).

zullen dan “met Hem worden geopenbaard in heerlijkheid” (Kol. 3:4, vgl. 1 Kor. 15:43, Fil. 3:21). De redding die God door de “dwaasheid van de prediking” heeft bewerkt (1 Kor. 1:21) zal in al haar veelkleurigheid schitteren, wanneer de Redder verschijnt.

De “gelukkige hoop” van de christelijke gemeente is volgens Paulus de verwachting van de “verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus” (Tit. 2:13). Die hoop is voor elke gelovige een aansporing om “de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verzaken” (Tit. 2:12) en voor elke evangelist een aansporing om Gods heilsboodschap door te geven.

Indien de komst van de Messias echter al heeft plaatsgevonden, dan kunnen wij Hem niet langer “uit de hemelen verwachten”. Voor een heraut kan de groep mensen die het goede nieuws heeft aanvaard dan niet meer de erekrans zijn “wanneer Christus komt”. Volgens preteristen is er niet langer enig verband tussen zending en de komst van de Heer, want naar hun mening leven wij al in de “nieuwe hemel en de nieuwe aarde” (Openb. 21:1). Evangelisatie is volgens hen noodzakelijk om het koninkrijk van God te laten groeien, en die groei zal altijd blijven doorgaan. Op een Nederlandse website las ik:

“Het Koninkrijk kwam met de geboorte van Jezus, was aangekondigd door Johannes de Doper (sic!), [werd] uitgelegd en gedemonstreerd door Jezus zelf, bevestigd in het verbond van vergeving bij het laatste avondmaal, ingewijd door het beëindigen van het oude verbond op het kruis, doorgegeven aan Zijn ambassadeurs vlak voor Zijn hemelvaart en het... bereikte... heel de toenmalige beschaafde wereld, voordat de verwoesting van Jeruzalem... het oude verbondssysteem definitief verwijderde. Met het uitoefenen van het verbondsoordeel werd het oude verbond definitief afgesloten en werd het nieuwe verbond, het nieuwe koninkrijk, permanent geïnstalleerd. Het is hier al meer dan 2000 jaar... het groeit, en het zal blijven groeien tot in eeuwigheid (Jesaja 9:6)”⁹³

Afgezien van het feit dat “verbond” en “koninkrijk” op deze website worden vereenzelvigd (zonder dat daarvoor enig bewijs wordt gegeven), en afgezien van het feit dat er tussen de “verborgenheden” (Matth. 13:11, d.w.z. de verborgen gestalten) en het “openbaar worden” (Luk. 19:11) van het rijk geen onderscheid wordt gemaakt, sust deze visie gelovigen in slaap. Indien het rijk van God “altijd zal blijven groeien”, waarom werd de kerk in Turkije en Noord Afrika dan totaal uitgeroeid? Waarom is het christendom in Europa dan op zijn retour? Wie de toekomst opvat als een nimmer eindigend groeiproces meent, dat de verschijnselen die we vandaag waarnemen, altijd zullen blijven doorgaan. De Bijbel leert echter, dat God een *doel* heeft met Zijn schepping. Hij voert het geschapene naar de eindbestemming die Hij heeft vastgesteld.

⁹³ Het citaat is afkomstig van A. Salomons.

Daartoe maakt Hij gebruik van catastrofale *crises* (oordelen) en van “vele verdrukkingen”. Hij zal eens “alles zijn in allen” (1 Kor. 15:28). De Almachtige zal dit grandioze einddoel te Zijner tijd beslist bereiken.

Blind voor de tegenstander

Volgens het preterisme is de satan momenteel gebonden (Openb. 20:1-3) en in de poel van vuur geworpen (Openb. 20:10). “Alles dat geschreven staat” is immers al vervuld (Luk. 21:22). Voor de geloofspraktijk van een christen heeft deze visie vérstreckende gevolgen.

De apostel Petrus schrijft, dat wij een machtige tegenpartij hebben, [de] duivel. Die “gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden” (1 Pet. 5:8). We hebben opdracht om hem te “weerstaan, standvastig in het geloof”. Met Gods hulp zijn we daartoe in staat, al moeten we ook lijden en al worden we met de dood bedreigd (1 Pet. 5:9).

Volgens Paulus is de duivel vooral werkzaam in de godsdienstige sfeer. Satan is “de god van deze eeuw, die de gedachten van ongelovigen heeft verblind, opdat de lichtglans van het evangelie... hen niet zou bestralen” (2 Kor. 4:4). Hij is “de overste van de macht der lucht, de geest die nu werkt in de zonen van de ongehoorzaamheid” (Efe. 2:2). Onder invloed van “verleidende geesten en demonen” vallen sommigen “van het geloof af” (1 Tim. 4:1-5). Twistvragen fungeren als “strikken”, waarmee de duivel mensen “vangt” om hen “zijn wil te laten doen” (2 Tim. 2:23-26). De boze doet zich voor als een “engel van het licht” en zijn dienaren als “apostelen van Christus”, om gelovigen te misleiden (2 Kor. 11:13-15). We hebben niet te strijden “tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]” (Efe. 6:12). Om weerstand te kunnen bieden en om te kunnen standhouden mogen we “de hele wapenrusting van God aandoen” (Efe. 6:10-20).

Volgens preteristen zijn zulke opdrachten niet langer van toepassing. Satan en zijn trawanten zijn allang in de poel van vuur geworpen, en niet meer in staat om mensen te misleiden of om het wereldgebeuren te beïnvloeden. Maar in de wereld van vandaag worden christenen op een toenemend aantal plaatsen vervolgd, gelovigen door allerlei wind van leer bedreigd, onschuldigen misbruikt, en vernietigende oorlogen op grote schaal gevoerd. De gedachte dat de boze geen enkele invloed meer kan uitoefenen, is dus volstrekt ongeloofwaardig. Die gedachte leidt bovendien tot andere dwalingen:

1. Indien de satan uitgeschakeld is, hebben gelovigen niet langer te strijden tegen “geestelijke machten van de boosheid”. De enige tegenstanders die er dan nog bestaan, zijn *mensen*. Volgens het preterisme behoren christenen dus politiek actief te

worden, zich in te zetten voor de “kerstening van de samenleving”, en invloed en macht te verwerven. De visie van het preterisme op de functie van de gemeente staat haaks op wat de apostelen hun bekeerlingen hebben voorgehouden. Volgens de Bijbel hebben gelovigen “niet te strijden tegen vlees en bloed” (Efez. 6:12), maar volgens preteristen hebben ze opdracht om hun politieke tegenstanders te verslaan. Volgens de Bijbel mogen gelovigen “schijnen als sterren in de [duistere] wereld door het woord van God vast te houden” (Fil. 2:15-16). Maar volgens preteristen moeten ze ernaar streven om de dag te doen aanbreken, desnoods met geweld.

2. Als de duivel is gebonden of in de poel van vuur is geworpen, kan hij “de naties niet meer misleiden” (Openb. 20:3). Volgens de Bijbel betekent dit, dat hij de volken niet meer tot *oorlog* kan aanzetten, want vóórdat hij gebonden wordt, verzamelen zijn demonen de legers van de koningen van het hele aardrijk (Openb. 16:13-16, 19:19-20), en zodra hij wordt losgemaakt, misleidt hij de naties opnieuw en beweegt hen tot de strijd (Openb. 20:7-9).

Aangezien de Messias de boze eens zal binden, hebben de profeten een tijd aangekondigd waarin de oorlog zal zijn uitgebannen:

“Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; *geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren*” (Jes. 2:4, Micha 4:3).

“Groot zal de heerschappij zijn en *eindeloos de vrede* op de troon van David en over zijn koninkrijk, doordat hij het sticht en grondvest met recht en gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid” (Jes. 9:6)

“Men zal *geen kwaad doen noch verderf stichten* op gans mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van kennis des HEREN, zoals de wateren de bodem der zee bedekken” (Jes. 11:9, Hab. 2:14)

“En de vrucht der gerechtigheid zal *vrede* zijn, de uitwerking der gerechtigheid *rust en veiligheid* tot in eeuwigheid. En mijn volk zal in een verblijf des *vrede*s wonen, in *veilige* woningen, in oorden van ongestoorde *rust*” (Jes. 32:17-18)

“Dan zal Ik *boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken*, en hen veilig doen wonen” (Hos. 2:17)

“Dan zal Ik de wagens uit Efraïm en de paarden uit Jeruzalem tenietdoen, ook de strijdboog wordt tenietgedaan... [Sions Koning] zal *de volken vrede verkondigen*, en Zijn heerschappij zal zich uitstrekken van zee tot zee, en van de Rivier tot de einden der aarde” (Zach. 9:10)

Als de satan uitgeschakeld was, zou er in de hele wereld vrede moeten heersen. Geen enkel land zou dan nog wapens aanschaffen. Aangezien dit beslist nog niet het geval is, maakt het preterisme er een opdracht van voor de christelijke politiek. De Bijbel leert echter, dat *de Schepper* eens volmaakte vrede tot stand zal brengen. **Hij** zal “richten tussen volk en volk, en rechtspreken over machtige natiën” (Jes.2:4, Micha 4:3). “De ijver van de *HERE der heerscharen* zal dit doen” (Jes. 9:6). *Hij* zal “boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken” (Hos. 2:17), en “de volken vrede verkondigen” (Zach. 9:10). Als de satan op dit moment al is gebonden en in de poel van vuur is geworpen, dan moet hij wel aan een ERG lange ketting zitten en bijzonder vuurbestendig zijn!

Blind voor Gods trouw aan Israël

Preteristen zijn blind voor de beloften die de *HERE* aan Israël heeft gegeven en voor de koninklijke en priesterlijke functie die dat volk zal mogen vervullen. Dat blijkt uit het volgende:

1. De Here Jezus voorspelde, dat de Schriftgeleerden en de farizeeën Hem na Zijn vertrek uit de tempel niet meer zouden zien, totdat ze zouden zeggen: “Gezegend Hij die komt in [de] naam van de Heer” (Matth. 23:39). Volgens het preterisme was zo’n ommekeer van de Joodse leiders alleen in theorie mogelijk. In de praktijk heeft die niet plaatsgevonden, en sinds het jaar 70 is de kans voorgoed verkeken⁹⁴. De apostel Paulus was er echter vast van overtuigd dat Israël zich eens tot de Here zou wenden, want hij schreef: “Wanneer het tot [de] Heer zal terugkeren, wordt de bedekking weggenomen” (2 Kor. 3:16). Israël heeft haar Messias verworpen waardoor het verharde deel van de natie de band met de saprijke wortel heeft doorgesneden en de redding naar de volken is gegaan (Rom. 11:11). Maar Israël zal de Messias eens aannemen, en dan zal er niet alleen verzoening van de wereld, maar ook leven uit de doden zijn. De “verwerping” en het “verlies” van Israël zullen uitlopen op hun toekomstige “aanneming” en “volheid” (Rom.11:12,15-16). “Heel Israël” zal eens worden behouden (Rom. 11:25). Aangezien de bekering van “alle geslachten van het land” is voorzien (Zach. 12:10-13:6), zal die beslist eens plaatsvinden. “Verbondswraak” of de “voltrekking van het

⁹⁴ Aldus b.v. Kenneth L. Gentry. Andere schrijvers beweren, dat de voorzegging van de Here Jezus (“U zult Mij geenszins zien, totdat u zegt...”) bij de intocht in Jeruzalem in vervulling is gegaan. Toen heeft de menigte immers geroepen: “Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer”. De Here sprak over “geenszins zien”, terwijl Hij nog op reis was naar Jeruzalem (Luk. 13:35). Enkele dagen later reed Hij op een veulen de stad binnen (Luk. 19:38). Jonathan Welton beweert daarom (in zijn boek *Raptureless*), dat de profetie van de Here binnen enkele dagen is vervuld. Ná Zijn intocht in Jeruzalem (Matth. 21:9) sprak de Here echter nog steeds over “geenszins zien...” Twee dagen voor Hij gekruisigd zou worden (Matth. 26:2) nam Hij met deze woorden afscheid van de tempel (Matth. 23:39-24:1). Matth. 23:39 is dus wel degelijk een profetie over de toekomstige bekering van Israël.

verbondsoordeel” is in de Schrift *nooit* het einde of het laatste. Het einddoel is de ontferming van de HERE (zie b.v. Deut. 4:29-31, Jer. 31:31-34, Ezech. 16:53-63, 34:20-31, 36:22-32, 37:21-28; Zef. 3:9-20, Rom. 11:32).

2. Volgens preteristen heeft de grote verdrukking in de jaren 66 tot 70 plaatsgevonden en een definitief einde gemaakt aan het bestaan van Israël. Maar de Bijbel zegt, dat Jakob uit de tijd van grote benauwdheid zal worden *gered* (Jer. 30:7), en dat Daniëls volk in die dagen zal *ontkomen*, allen wier namen in het boek zijn geschreven (Dan. 12:1). Van “een definitief einde van de Joodse natie” is er in de Schrift geen sprake.

3. Volgens preteristen was de “rouw van alle stammen van het land” (Matth. 24:30, Openb. 1:7) een weeklacht over de verwoesting van de tempel. Maar volgens de profeet Zacharia is het een uiting van berouw over het feit dat men de Messias heeft doorstoken, en is dit berouw het gevolg van de uitstorting van de “Geest van de genade en de gebeden” (Zach. 12:10-14)⁹⁵.

4. Volgens preteristen is het bijeen vergaderen van de uitverkorenen (Matth. 24:31) de opwekking en hemelvaart van wie in Christus zijn ontslapen, óf de vorming van een gemeente uit alle volken, door middel van zending en evangelisatie. Volgens de Bijbel gaat het echter om het inzamelen van levende mensen die naar alle hoeken van de wereld waren verstrooid (Jes. 11:11-12, Jer. 23:2-4, 30:3-10, 32:37-38; Ezech. 20:33-34, 34:13, 36:24-25, 37:21-23; Micha 2:12, 4:6; Zef. 3:19-20). Om hun “vlees” te behouden, d.w.z. om hen niet te laten omkomen, zal de grote verdrukking worden verkort (Matth. 24:22).

5. Volgens het preterisme maakte de verwoesting van de tempel in het jaar 70 niet alleen een einde aan de mozaïsche eredienst, maar ook aan het bestaan van het uitverkoren volk. De voorzitter van de “International Preterist Association” schrijft:

“De verwoesting van Jeruzalem liet zien dat het Koninkrijk van het Joodse volk was weggenomen en aan de volgelingen van Christus was gegeven (zie Matth. 21:33-43)... Daaruit bleek duidelijk, dat God niet geïnteresseerd was in een materieel wereldrijk voor de Joden, maar in de geestelijke heerschappij van Jezus... Die verwoesting

⁹⁵ Sommige auteurs beweren dat de rouwklacht over de Doorstokene (Zach. 12:10-14) zich heeft voorgedaan toen er drieduizend mensen “in het hart werden getroffen” (Hand. 2:17) en “er vrees kwam over alle ziel” (Hand. 2:43). Maar op de Pinksterdag kwam slechts een deel van de aanwezigen in de stad tot bekering (vgl. Hand. 2:13) - niet de oversten, de Schriftgeleerden of de oudsten (Hand. 4:1-22). De rouwklacht die Zacharia beschrijft, zal daarentegen “alle geslachten van het land” betreffen, mannen en vrouwen afzonderlijk.

*fungeerde tevens als een 'eyeopener' voor de rest van de Romeinse wereld. Zó werd bevestigd, dat de volgelingen van Christus het WARE ISRAËL van God zijn"*⁹⁶

Over de huidige staat Israël, en over de verwachting van een toekomstig geestelijk herstel zegt hij:

*"Het moderne Israël is niet langer 'het beloofde land' of 'Gods uitverkoren volk'. Deze beloften werden vervuld in Christus en in Zijn geestelijk rijk waarvan wij nu deel uitmaken... En, om in Bijbelse termen te spreken, waarom zou Christus Zijn geestelijk rijk opgeven en weer naar een materieel en nationaal godsdienstig systeem teruggaan? Dat zou de indruk wekken dat Hij Zijn 'eens-voor-altijd' gebrachte offer ongeldig verklaarde, doordat Hij naar dierenoffers terugkeerde. De Bijbel biedt geen enkele garantie voor een herbouw van de tempel, of een herstel van het priesterschap. Die dingen zijn volledig vervuld, en vervangen door de 'betere dingen' in Christus..."*⁹⁷

De kille conclusie van deze schrijver ("God is niet geïnteresseerd in een land op aarde") staat in scherpe tegenstelling met het liefdevolle spreken van de HERE:

"Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermen zou over het kind van haar schoot? Al zouden zij die vergeten, toch vergeet Ik u niet. Zie, Ik heb u in mijn handpalmen gegrift, uw muren zijn bestendig vóór Mij" (Jes. 49:15-16)

"Is Efraïm Mij een lievelingszoon, een troetelkind, dat Ik, zo vaak Ik van hem spreek, gedurig weder aan hem denken moet? Daarom is Mijn binnenste over hem ontroerd. Ik zal Mij zeker over hem ontfermen, luidt het woord des HEREN" (Jer. 31:20)

"Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht des nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE der heerscharen: Als deze verordeningen voor Mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord des HEREN, dan zal ook het nageslacht van Israël ophouden al de dagen een volk te zijn voor Mijn ogen. Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamenten der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben" (Jer.31:35-37)

Aangezien dag en nacht elkaar nog steeds afwisselen, bestaat het nageslacht van Israël ook nog altijd. De HERE heeft hen niet verworpen om wat zij gedaan hebben (vgl. Rom. 11:1). Hij zal zich in de toekomst over hen ontfermen – niet om hunnentwil, maar

⁹⁶ Edward E.Stevens, *What happened in 70 A.D.?*, Bradford, PA, 1988, p.2. De hoofdletters in deze tekst zijn afkomstig van de auteur.

⁹⁷ Stevens, a.w., p. vi.

omwille van Zijn Naam (Jes. 54:7-8, Jer. 33:25-26, Klaagl. 3:31-33, Ezech. 36:22-32, 39:25-39; Hos. 1:10-11, 2:13-22, 14:5-9; Micha 7:18-20).

Preteristen beweren dat afstamming in het plan van God geen enkele rol speelt. In Zijn besluit om bepaalde mensen “van boven” geboren te doen worden, zou de HERE op natuurlijke geboorte geen acht slaan. Maar de Schrift zegt over “het huis van Israël en het huis van Juda”:

“Ik zal Mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven... Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken” (Jer. 31:33-34)

“Ik zal rein water over u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen; een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar Mijn inzettingen wandelt en naarstig Mijn verordeningen onderhoudt. Gij zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb; gij zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot een God zijn. Ik zal u van al uw onreinheden verlossen... Niet om uwentwil doe Ik het, luidt het woord van de Here HERE; weet dat wel!” (Ezech. 36:25-29,32)

“Ik zal hen verlossen van alle afvalligheid waarmee zij gezondigd hebben, en hen reinigen, zodat zij Mij tot een volk zullen zijn en Ik hun tot een God zal zijn” (Ezech. 37:23)

“Ik zal hun afkerigheid genezen, Ik zal hen vrijwillig liefhebben, want Mijn toorn keert zich van hen af. Ik zal zijn als de dauw voor Israël...” (Hos. 14:5)

“Ik zal tot een lof en tot een naam stellen hen, wier schande was over de gehele aarde... want Ik zal u stellen tot een naam en tot een lof onder alle volken der aarde” (Zef. 3:19-20)

“Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden” (Zach. 12:10)

“Ik zal Mijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israëls heb uitgestort” (Ezech. 39:29)

Aangezien **God** bepaalt op wie Hij Zijn Geest uitstort en wie Hij opnieuw geboren doet worden, hield Paulus gelovigen uit de volken voor, dat de Schepper bij machte is om de natuurlijke takken van de olijfbom, het verharde deel van Israël, opnieuw te enten. Bij *hetzelfde* volk dat het oude verbond overtrad, zal de wet in de harten worden

geschreven. Hetzelfde volk dat eens onrein, afvallig, afkerig en een schande was, zal worden gereinigd, genezen, en tot een naam en een lof worden gesteld. Als gelovigen uit de volken “tegen de natuur op de edele olijfboom geënt zijn, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijke takken zijn, op hun eigen olijfboom geënt worden”! (Rom. 11:24)

Een achterhaald NT

Wie het Nieuwe Testament met aandacht leest, zal het zijn opgevallen dat de aansporingen en aanmoedigen van de apostelen verband houden met de “komst”, “openbaring” of “verschijning” van Christus, en het aanbreken van de “dag van de Heer”. De volgende citaten geven hiervan een indruk:

“U zult uw naaste liefhebben als uzelf... En dit [te meer] omdat wij de tijd kennen, dat [het] uur voor u al [daar] is om uit [de] slaap te ontwaken; want de behoudenis is ons nu nader dan toen wij tot geloof kwamen. De nacht is ver gevorderd en *de dag is nabij*. Laten wij dan de werken van de duisternis afleggen <en> de wapens van het licht aandoen. Laten wij, als op [de] dag, welvoeglijk wandelen...” (Rom. 13:9-13)

“Waarom oordeelt u uw broeder? Of ook u, waarom minacht u uw broeder? Want *wij zullen allen voor de rechterstoel van God gesteld worden*... Dus zal <dan> ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven <aan God>” (Rom. 14:10-12)

“Dit is mijn lichaam, dat voor u is; doet dit tot Mijn gedachtenis... Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed; doet dit, zo dikwijls u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, *totdat Hij komt*” (1 Kor. 11:24-26)

“Daarom stellen wij er ook een eer in, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, Hem welbehaaglijk te zijn. Want *wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus*, opdat ieder ontvangt wat in het lichaam is gedaan, naar dat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad” (2 Kor. 5:10)

“Weest samen mijn navolgers, broeders, en ziet op hen die zo wandelen als u ons ten voorbeeld hebt...Want ons burgerschap is in [de] hemelen, *waaruit wij ook [de] Heer Jezus Christus als Heiland verwachten*, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen” (Fil. 3:17,20-21)

“Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. *Wanneer Christus, uw leven, geopenbaard wordt*, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid” (Kol. 3:2-4)

“Strijd de goede strijd van het geloof.... Ik beveel je... dat je dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart *tot op de verschijning van onze Heer Jezus Christus*, die de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op Zijn eigen tijd zal vertonen....” (1 Tim. 6:12-15)

“Ik betuig voor God en Christus Jezus, *die levenden en doden zal oordelen, en Zijn verschijning en Zijn koninkrijk*: predik het woord, wees paraat, gelegen [en] ongelegen; weerleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en lering” (2 Tim. 4:1-3)

“Want de genade van God, onze Heiland, is verschenen en onderwijst ons, dat wij met verzaking van de goddeloosheid en de wereldse begeerten ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig zouden leven in deze tegenwoordige eeuw, *in de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus...*” (Tit. 2:11-14)

“Hebt dan geduld, broeders, *tot de komst van de Heer...* sterkt uw harten, want *de komst van de Heer is nabij*. Zucht niet tegen elkaar, broeders, opdat u niet geoordeeld wordt. Zie, *de Rechter staat voor de deur*” (Jak. 5:7-9)

“De oudsten onder u vermaan ik dus, de mede-oudste en getuige van het lijden van Christus en ook de deelgenoot van de heerlijkheid die geopenbaard zal worden: Hoedt de kudde van God die bij u is... En *wanneer de overste Herder is verschenen*, zult u de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid ontvangen” (1 Petr. 5:1-4)

“Daar dit alles dus vergaat, hoe behoort u te zijn in heilige wandel en godsvrucht, *terwijl u de komst van de dag van God verwacht* en verhaast...” (2 Petr. 3:11-12)

“Wij weten dat *als Hij geopenbaard zal zijn*, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij is. En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich zoals Hij rein is” (1 Joh. 3:2-3)

Omdat het onderwijs van de apostelen verweven is met de verwachting van Christus' komst en omdat geen enkele Bijbelschrijver onderwijs geeft over het leven op aarde ná die komst, moet het Nieuwe Testament als achterhaald worden beschouwd, indien de Here Jezus in het jaar 70 is terug gekomen. Sommige aanhangers van het preterisme leren dit openlijk. Volgens hen is er geen “gemeente van Christus” meer, want we leven op dit moment in het Koninkrijk van God. De voorzitter van de “International Preterist Association” schrijft:

“Ik voel me niet op mijn gemak wanneer het woord ‘gemeente’ in verband met het huidige Koninkrijk van God wordt gebruikt. Het woord ‘gemeente’ heeft waarschijnlijk

*slechts betrekking op het 'uitroepen' van mensen tijdens de overgangperiode van de jaren 30 tot 70, toen Christus Zijn rijk aan het bouwen was"*⁹⁸

De (preteristische) website "Temporary Ekklesia" verdedigt de opvatting dat de gemeente van Christus slechts enkele decennia heeft bestaan en in het jaar 70 is opgenomen!

Een uitlegger die een eind met het preterisme meegaat, heeft terecht opgemerkt:

*"Wanneer alle profetie vóór het jaar 70 werd vervuld en wanneer het hele Nieuwe Testament betrekking heeft op kwesties die zich vóór het jaar 70 voordeden, dan hebben wij geen Bijbelteksten die voor ons van rechtstreeks belang zijn. Het hele Nieuwe Testament moet dan worden 'overgezet' voordat wij het kunnen gebruiken"*⁹⁹.

En een aanhanger van de Maranatha-visie schreef:

*"Als het preterisme waar is – vooral het volledig preterisme - dan bevinden we ons al aan het einde van geschiedenis en weten niet waar het heen gaat.... Als het preterisme waar is, dan was het Nieuwe Testament voornamelijk geschreven voor gelovigen die leefden gedurende de 40-jarige periode tussen de dood van Christus en de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70. Vrijwel geen enkel deel van het Nieuwe Testament is daarom van toepassing op de gelovigen van vandaag, volgens de logica van het preterisme. Er is geen enkele richtlijn voor gelovigen in de tegenwoordige tijd.... Preterisme begint meestal met een afwijkende interpretatie van de uitdrukking 'dit geslacht' in Mattheüs 24:34, maar rust gewoonlijk niet, totdat iemands kijk op de hele Bijbel is besmet"*¹⁰⁰

Wie de gedachte accepteert dat alle profetieën in het jaar 70 zijn vervuld en daaruit de logische consequenties begint te trekken, zal ontdekken dat deze leer "voortwoekert als de kanker" en geen enkele Bijbelse opdracht of belofte onaangetaast laat. Met het preterisme is er dus iets grondig mis.

* * * * *

⁹⁸ Edward E.Stevens, op de "Questions and Comments" pagina van de website van de International Preterist Association.

⁹⁹ Kenneth L. Gentry (1997), *A Brief Theological Analysis of Hyper-Preterism*, Chalcedon Report 384:23.

¹⁰⁰ Thomas Ice, *Some Practical Dangers of Preterism*, in: Tim LaHaye en Thomas Ice, *The End Times Controversy*, Eugene, OR: Harvest House Publishers, 2003, pp. 420-421, 426.